

KAP 7 RESSURSER OG ADRESSER

KIA – Kristent Interkulturelt Arbeid

Kristent Interkulturelt Arbeid (KIA) er Norges største landsdekkende organisasjon som arbeider på innvandrerfeltet (tall fra IMDI).

KIA startet i 1974 og er således den eldste organisasjonen på innvandrerfeltet.

KIA er en selvstendig økumenisk og diakonal organisasjon og det meste av «Kristen-Norge» står bak og sammen om KIA.

VISJON

Et flerkulturelt fellesskap, i menighet og samfunn

LOV

KIAs «LOV» om hvordan vi ønsker å møte våre medmennesker: med Likeverd, Omsorg og Vennskap.

SLAGORD

Et varmere Norge!

Kristent Interkulturelt Arbeid arbeider på tre områder:

Program – arbeid sammen med innvandrere og flyktninger. Se program for hver region for oversikt over alt som skjer. En unik ting med KIA er at vi arbeider for at mange av våre samlinger skal ha ca. 50 % norske.

Det er slik vi skaper integrering i praksis! Innvandrere blir kjent med personer som bor i sitt eget lokalmiljø.

Holdninger – både i menigheter og i samfunnet.

Vi blir alle påvirket av enkle oppslag i media. KIA arbeider for å få fram faktaopplysninger.

Talsmann – KIA ønsker å være en «vaktbikkje» på innvandrerfeltet. KIA er høringsinstans for flere departement. Vi samarbeider med andre organisasjoner som NOAS, Mellomkirkelig Råd i DnK, Flerkulturelt kirkelig nettverk osv. for å be myndighetene rette opp det vi mener ikke fungerer godt.

Bestill gjerne **KIAS MAGASIN**, se www.kianorge.no

Kontaktinformasjon (oppdatert info på www.kianorge.no)

KIA Landskontor
Vaisenhusgata 5
4012 Stavanger
Tlf 48 31 41 00
kia@kianorge.no

KIA Øst
Ebbelsgate 1,
0183 Oslo,
Tlf 48 31 41 52,
oslo@kianorge.no

KIA Buskerud
Postboks 2159 Strømsø,
3003 Drammen
Tlf 48 31 41 49
buskerud@kianorge.no

KIA Agder
Tollbodgata 48A,
4612 Kristiansand,
Tlf 48 31 41 44
agder@kianorge.no

KIA Bjørgvin
Vestre Muralm. 15,
5011 Bergen,
Tlf 48 31 41 46
bjorgvin@kianorge.no

KIA Trondheim
Kongensgate 89,
7012 Trondheim,
Tlf 48 31 41 48
trondheim@kianorge.no

KIA Telemark
Kongensgate 27,
3717 Skien,
Tlf 48 31 41 50
telemark@kianorge.no

KIA Rogaland
Vaisenhusgata 5
4012 Stavanger
Tlf 48 31 41 45
rogaland@kianorge.no

KIA Møre
SubUrban Kafé
Kirkebakken 1-3,
6413 Molde
Tlf 48 31 41 47
more@kianorge.no

Flerkulturelt kirkelig nettverk

Flerkulturelt kirkelig nettverk består av ulike kirkesamfunn, kirkelige organisasjoner og migrantmenigheter som ønsker å jobbe for inkluderende fellesskap i kirken, og bidra til inkludering i samfunnet for øvrig både lokalt og nasjonalt.

I en globalisert verden flytter stadig flere mennesker på seg – enten det er for å søke beskyttelse, studere, arbeide eller for å stifte familie. Den internasjonale migrasjonen har økt dramatisk de siste 50 årene, og dette har også skapt endringer i Norge. Mangfold og flerkulturelt samfunn er blitt mest brukte uttrykk å beskrive endringene. Våre bygger og byer, bydeler og bosteder, skoler og arbeidsplasser er blitt preget av mangfoldet. Dette er en berikelse fylt av utfordringer og muligheter.

Kirkelig engasjement

«Når en innflytter bor i landet hos dere, skal dere ikke gjøre urett mot ham. Innflytteren som bor hos dere, skal være som en av deres egne landsmenn. Du skal elske ham som deg selv. For dere har selv vært innflyttere i Egypt. Jeg er Herren deres Gud.» (3. Mos 19,33-34)

Verdigrunnlaget i den kristne tro utfordrer til nestekjærlighet, menneskeverd, gjestfrihet, solidaritet med og omsorg for fremmede og flykninger. Dette har kirkene brukt som bakgrunn både for diakonalt arbeid og for å utfordre myndighetene når samfunnspolitiske lovgivingen truer de fremmede som har kommet til landet. Kirker i Norge har lang erfaring i dette. På midten av 90-tallet dannet kirker i Norge NØFI (Norsk økumenisk forum for innvandrere) som jobbet med å bekjempe fremmedfrykt knyttet til Islam. Senere ble kirkene bedt om å bidra i bosettings- og integreringsarbeidet. Det ble i 2005 etablert et «kirkelig nettverk for integreringen av flykninger og innvandrere» (kalt Flykningenettverket), som i 2010 skiftet navn til Flerkulturelt kirkelig nettverk.

Nettverket

Behovet for en arena for erfaringsutveksling førte til etableringen av Flerkulturelt kirkelig nettverk i regi av Norges Kristne Råd. Nettverket har en koordinerende servicefunksjon overfor nettverkets deltakere. Gjennom nettverksarbeid mellom de ulike aktører er målet å styrke kirkenes aktiviteter for, og sammen med, innvandrere i Norge. I tillegg har nettverket som mål å synliggjøre bredden i det kirkelige engasjementet. Nettverket er også en ressurs for menigheter som arbeider for å være flerkulturelle fellesskap, og en møteplass for ledere i migrantmenigheter. Nettverkets strategiske fokusområder er:

- Flerkulturelt arbeid i etablerte kirker, organisasjoner og menigheter
- Migrantmenigheter
- Felleskirkelig engasjement i norsk migrasjonspolitikk

Medlemskap

Alle menigheter, kirker, kirkelige organisasjoner og institusjoner som driver flerkulturelt arbeid kan bli medlem. Nettverkets medlemmer bidrar med årlig medlemskontingent.

Oversikt over eksisterende medlemmer finnes på www.norgeskristnerad.no/index.cfm?id=100652

Kontaktinfo

Flerkulturelt kirkelig nettverk

Norges Kristne Råd

www.norkr.no/flerkulturelt

Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn

Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL) er en paraplyorganisasjon for tros- og livssynssamfunn i Norge. Politikk og dialog er de to bærebjelkene i STL: De arbeider politisk for å sikre likebehandling av tros- og livssynssamfunn, og dialogisk for å skape økt forståelse og respekt.

Medlemmer av STL (per februar 2012):

- Bahá'í-samfunnet i Norge
- Buddhistforbundet
- Den norske kirke v/ Mellomkirkelig råd
- Det Mosaiske Trossamfund i Oslo
- Gurduara Sri Guru Nanak Dev Ji
- Holistisk Forbund
- Human-Etisk Forbund
- Islamsk Råd Norge
- Jesu Kristi Kirke av Siste Dagers Hellige
- Kristensamfunnet i Norge
- Norges Hindu Kultursenter
- Norges Kristne Råd
- Oslo Katolske Bispedømme
- Sanatan Mandir Sabha, Norway

Samarbeidsrådet ble etablert i 1996, og ønsker å bidra til å:

- skape bevisstgjøring om religions- og livssynspolitiske utfordringer
- utvikle og bruke dialog som redskap for forståelse og respekt
- bygge bro mellom tros- og livssynssamfunn
- representere interessene til tros- og livssynssamfunn
- samordne det religions- og livssynspolitiske feltet

STL koordinerer lokale dialoggrupper, som bl.a. finnes i Drammen, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Trondheim og Tromsø.

Nyttige STL-ressurser:

- Flerreligiøs høytidskalender: trooglivssyn.no/kalender
- Orientering om matpreferanser: trooglivssyn.no/mat
- Veiledning for religiøse og livssynsmessige behov ved dødsleie og gravferd: livsfaseriter.no

Lær mer om STLs arbeid på trooglivssyn.no

Aktører i migrasjonsfeltet

1. Organisasjoner
 - a. offentlig
 1. Kommunal og forvaltings komité i stortinget: www.stortinget.no
 2. Regjeringen: www.regjeringen.no
 3. Justis- og beredskaps departement: www.innvandring.no
 4. Barn, Likestilling og integrerings departement: www.integrering.no
 5. Utlendingsdirektoratet: www.udi.no
 6. Utlendingnemda: www.une.no
 7. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet: www.imdi.no
 8. Kontakt mellom Innvandrere og Myndighetene: www.kim.no
 - b. Internasjonalt
 1. IOM www.iom.int
 2. UNHCR www.unhcr.org
 3. IOM Norge www.iom.no
 - c. Sivilsamfunn
 1. NOAS: www.noas.no
 2. ARS: www.antirasistisk-senter.no
 3. SEIF: www.seif.no
 4. Juss-buss: www.jussbuss.no
 5. Amnesty: www.amnesty.no
 6. Folke hjelp: www.folkehjelp.no
 7. Rød kors: www.rodekors.no
 8. LNU: www.lnu.no
 9. OMOD: www.omod.no
 - d. Institusjoner (Faglig og forskning)
 1. SSB: www.ssb.no
 2. NAKMI: www.nakmi.no
 3. FAFO: www.faf.no
 4. Nettverk for Migrasjon forskning: www.migrasjonsforskning.no
 - e. Kirkelig aktører
 1. Flerkulturelt kirkelig nettverk. www.norkr.no/flerkulturelt
 2. Mellom Kirkelig Råd: www.kirken.no
 3. KIA: www.kianorge.no
 4. Kirkes Bymisjon: www.bymisjon.no
 5. Frelsesarmeen: www.frelsesarmeen.no
 6. Stiftelsen Betanien: www.betanienoslo.no
 7. Nasjonal sjelesorg Oslo katolsk bispedømme: www.katolsk.no/organisasjon/okb/nasjonalsjelesorg
 8. Integrasjon seksjon i det norske baptistsamfunn: www.baptistkirken.no/mangfold/integrasjonsarbeid/
 9. K-stud: www.k-stud.no
2. Media kanaler
 - a. Migrapolis: www.nrk.no/migrapolis
 - b. Utrop: www.utrop.no
3. Arbeid og velferd
 - a. Nav: www.nav.no
4. Kurs, utdanning
 - a. Godkjenning utdanning og/eller yrkeserfaring: www.invia.no/www.nokut.no
 - b. Mangfold og dialog kurs: www.folkehjelp.no/no/arbeid_i_norge/asyl_og_integrering/mangfold_og_dialog_mod/

Kirkelige ressurser

Liturgiske ressurser

Den norske kirkes nord/sør-informasjon

Mye stoff som kan brukes i ulike sammenhenger, ikke bare i Den norske kirke. www.kui.no/index.cfm?id=89976

Kirkens Nødhjelps materiell for fasteaksjonen

Kirkens Nødhjelp lager hvert år mye materiell til fasteaksjonen. Deriblant finnes gudstjenestemateriell, filmer, historier osv. Materiell kan leses og lastes ned fra [Kirkens Nødhjelps nettsider om fasteaksjonen](http://Kirkens.Nødhjelps.nettsider_om_fasteaksjonen).

Syng håp!

Sangboken Syng Håp! er gitt ut av IKO -forlag, Kirkens Nødhjelp og Den norske kirkes nord- sør informasjon. Den inneholder sanger og bønner fra mange forskjellige land. Syng håp 1 & 2. www.iko.no/sider/butikk.asp?tittel=S%F8k_eresultat&sok=syng+h%E5p

Bibler og liturgier på andre språk

Det kan være en idé ha noen bibler og evt liturgi tilgjengelig på ulike språk. Selv om man lærer norsk kan det ta litt tid før man kan følge en bibeltekst eller liturgi. Høymesseliturgen for Den norske kirke ligger på nettet, du finner også liturgi for dåp, bryllup og kirkelig velsignelse av ekteskap. [Den norske kirke - på engelsk](http://Den_norske_kirke_-_p%C3%A5_engelsk). I heftet "The Order of Worship" finner du høymesseliturgen på engelsk, tysk, fransk, spansk og nederlandsk.

Bibelselskapet har bibler på mange språk. Kan bestilles fra Bibelselskapets bokhandel.

Temaressurs

Migrasjon

Dette vil vi. 2010. Flerkulturelt kirkelig nettverk: www.norgeskristnerad.no/doc//Flyktingenettverket/Dette%20vil%20vi.pdf

Theological Reflections on Migration. A CCME Reader; 1st edition, Bruxelles 2008

www.ccme.be/fileadmin/filer/ccme/70_DOWNLOADS/20_Publications/2008_CCME_Reader-Theological_Reflections_on_Migration.pdf

- *Jeg var fremmed.* Studie- og idehefte om kirken og den fremmede. Kirkens nord/sør-informasjon
- Film: *Imagining Emanuel*, Thomas A. Østby

Konvertitter og asyl

Hellerslia, Thom Arne: *I god tro. Retten av sin religion eller tro.* Oslo 2009.

www.kirken.no/?event=showNews&FamID=69060

Felleserklæring om trosfrihet og konvertering fra Islamsk Råd Norge og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke. Oslo, 22.august 2007 www.kirken.no/?event=doLink&famID=6897

Missionary Activities and Human Rights: Recommended Ground Rules for Missionary Activities.

www.oslocoalition.org/mhr.php

Menneskehandel

Hva kan kirkene gjøre i kampen mot menneskehandel? www.norkr.no/index.cfm?id=234063

Ekstremisme

Fellesuttalelse mot religiøs ekstremisme fra Islamsk Råd Norge og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke. November 2011. www.kirken.no/?event=showNews&FamID=223367

Dialog

TROENDE MØTER TROENDE: Mellom kirkelig råd for Den norske kirke, 2007. www.kirken.no/?event=doLink&famID=37261

Ekteskap

Gift på tvers – Økumeniske og interreligiøse ekteskap. Norges kristne råds skriftserie nr.5

Berit Synøve Thorbjørnsrud (red), 2005 *Evig din? Ekteskaps- og samlivstradisjoner i det flerreligiøse Norge* Abstrakt forlag

Samarbeid og deltakelse i kirkefelleskapet

Jackson, D. and Passarelli, A. (eds.) (2008) Mapping Migration, Mapping Churches' Responses (Brussels: CCME) www.ccme.be/fileadmin/filer/ccme/70_DOWNLOADS/20_Publications/2009-07-04_CCME_Publ_-_Mapping_migration_-_Mapping_Churches_responses.pdf

Together or Apart? Report from the Nordic consultation on migration and changing the Ecumenical landscape, Issued by the Nordic Ecumenical Working Group on Migration in Cooperation with Ecumenism in the Nordic, Oslo 2008, www.skr.org/download/18.589e653711f5b17101b80009789/Together+or+apart+FINAL+REPORT_redigert.pdf

Mange instanser innenfor Den norske kirke arbeider med innvandring og integrering. Her finnes en oversikt over de viktigste dokumentene fra sentralkirkelig hold. www.kirken.no/?event=doLink&famID=3134

Offentlig dokumenter

Fakta om integrering; Vi er på rett vei - Tall og fakta om integreringen i Norge. www.regjeringen.no/nb/dep/bld/kampanjer/tall-og-fakta.html?id=653595 Barne-, inkluderings- og likestillingsdepartementet 2011.

Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet (2011): Arbeid med enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger - en håndbok for kommunene. *Gjennomgang av hele asylprosessen, alle aktørene, bosettingsprosessen og tilskuddsordninger. Kan lastes ned fra Departementet nettsider på Regjeringen.no*

NOU 2011: 14 Bedre integrering. Mål, strategier, tiltak. www.regjeringen.no/nb/dep/bld/dok/nouer/2011/nou-2011-14.html?id=647388

NOU 2011: 7 Velferd og migrasjon; Den norske modellens framtid www.regjeringen.no/nb/dep/bld/dok/nouer/2011/nou-2011-07.html?id=642496

Informasjon og media

- Info om Norge: www.norway.no; www.norge.no
- Ny i Norge: www.nyinorge.no
- Norsk kurs: www.imdi.no/no/Norsk/
- LEXIN-nettbaserte ordbøker for minoritetsspråklige i Norge. www.lexin.udir.no/lexin.html
- Tolk tjeneste: www.tolkeportalen.no
- Film fra Sør: www.filmfraser.no
- Melafestivalen: www.melafestivalen.no
- Norsk i går, i dag, i morgen: www.nyenordmenn.no
- Interkulturelt Museum: www.oslomuseum.no
- Det flerspråklige bibliotek: www.dfb.deichman.no

Ulike tiltak

- Global future: www.nho.no/globalfuture/
- Jobb og karriere: www.ambisjoner.no
- Mangfold i arbeidslivet: www.mangfold.no
- Flerkulturelle i fotball: www.fotball.no/nff/Inkludering/
- Friluftstilbud til ungdommer med flerkulturell bakgrunn: www.wildx.no

Litteratur

ABC-Sammen, Betanien kompetansesenter for inkludering og familie2011

Bilgic, Sükrü: *Integrering - Fra Teori til praksis*. Tiden Norsk Forlag 2000

Borgen, Peder og Brynjar Haraldsø (red): *Kristne kirker og trossamfunn*. Tapir forlag 1994

Brochmann, Grete og Knut Kjeldstadli: *A History of Immigration: The Case of Norway 900-2000*. Universitetsforlaget, Oslo 2008

Brochmann, G: *Hva er innvandring?* Universitetsforlag, Oslo 2006

Brox, Ottar: *De liker oss ikke. Den norske rasismes ytringsformer*. Tano Aschehoug 1997

Dahl, Øyvind: *Møter mellom mennesker*, Gyldendal Akademisk 2001

Eidhamar, Håvard: *Med evangeliet på det religiøse torg* (Kristen tro møter annen religiøsitet. En samtale- og studiebok). Det Norske Misjonsselskap, Stavanger 1999

Emali, Eman: *Rasisme i Norge – offerets historie*. Emali forlag 1998

Eriksen, Thomas-Hylland (red): *Flerkulturell forståelse*. Tano Aschehoug (2.utg.2001) 1997

Eriksen, Thomas Hylland: *Typisk norsk*. Huitfeldt 1993

Fife, Agnes: *Tverrkulturell kommunikasjon*, Yrkeslitteratur AS 2002

Fossum, Hege Irene: *En kilde til vekst. Hvordan lede en studiegruppe*. Frikirkelig Studieforbund 2003

Fossum, Hege: *Inkluderende fellesskap*. Frikirkelig studieforbund 2003

Gift på tvers – Økumeniske og interreligiøse ekteskap. Norges kristne råds skriftserie nr.5

Grung, Anne Hege og Lena Larsen: *Dialog med og uten slør*. Pax forlag 2000

Gullestad, Marianne: *Det norske sett med nye øyne*, Universitetsforlaget 2002

Hatlehol, Oddvar: *Sammen i Norge. En studiebok om å leve i et flerkulturelt samfunn*. Lunde Forlag 1991

Herlitz, Gilles: *Kulturgrammatikk – Kunsten å møte andre kulturer*.

(Global kommunikasjon A/S, Holmestrand 1992. Ikke lenger i salg).

Hessellund, Estrid (red): *Jeg var fremmed*, Studie- og idehefte om kirken og den fremmede. Kirkens nord/sør-informasjon 1998

Hvalvik, Reidar: *Den fremmede: Bibelske perspektiver på gjestfrihet og det å være fremmed*. Credo Oslo 1994.

Høgmo, Asle: *Fremmed i det norske hus*, Gyldendal forlag 1998

Karlsen, Kari Breheim: *Arve – sonen min*. Gyldendal forlag 2002

Kjeldstadli, Knut (red): *Norsk innvandringshistorie*. Pax forlag 2003

Kværne, Per, Lisbeth Mikaelsson, Gro Steinsland og Kari Vogt: *Levende religioner*. Cappelen forlag 1985.

Leirvik, Oddbjørn: *Islamsk etikk – Ei idéhistorie*, Universitetsforlaget 2002

Leirvik, Oddbjørn: *Møte med Islam*, Pax forlag 1990

Leirvik, Oddbjørn: *Religionsdialog på norsk*, Pax forlag, Oslo 1996

Leirvik, Oddbjørn: *Religionspluralisme. Mangfold, konflikt og dialog i Norge..*: Pax. 2.utgåve, Oslo 2010

Leirvik, Oddbjørn og Røthing, Åse (red.): *Verdier*. Universitetsforlaget, Oslo 2008

Mah-Rukh, Ali: *Den sure virkelighet*. Tiden Norsk Forlag 1997

Mellom Toten og Timbuktu En håndbok i vennskaps- og kulturkontakter. Kirkens Nødhjelp 1999

Misfjord, Birgit: *Mangfold og Dialog* (leder MOD i Norge)

Neergaard, Gunnar: *Flerkulturell Håndbok*. Kommuneforlaget 1998

Niemi, Mikael: *Populærmusikk fra Vittula*, Pax forlag 2002

Opsal, Jan: *Lydighetens vei*, Universitetsforlaget 1994

Opsal, Jan og Bakke, Arild M.: *Mellom kors og halvmåne, Credo forlag 1994*

Sakseid, Geir: *INN i Guds familie*. Et studieopplegg for voksne innvandrere som ønsker dåp. IKO-forlaget 2009

Salimi, Khalid: *Mangfold og Likeverd*. J.W. Cappelen forlag 1996

Studieplan fra Norges Bondekvinnelag

Studieringen – En håndbok om et multikulturelt læringsverktøy. Voksenopplæringsforbundet. Kan lastes ned gratis fra www.vofo.no

Sundby, Jorunn: *I Fellesskap*. Gruppe som metode i tverrkulturelt arbeid. Norsk Kristelig Studieråd 2004

Sødal, Helje Kringlebotn (red): *Det kristne Norge. Innføring i konfesjonskunnskap*. Høyskoleforlaget 2002

Thorbjønnsrud, Berit Synøve (red): *Evig din? Ekteskaps- og samlivstradisjoner i det fler-religiøse Norge*. Abstrakt forlag 2005

Trehus, Line Alice, (red): *Forestillinger om Den andre, Images of Otherness*, Høyskoleforlaget, Kristiansand 2001

Ulven, Henrik: *Internasjonal skikk og bruk – møte med andre land og kulturer*. Index Publishing, 2005

Valen, Hilde Dagfinrud (red): *Møtet med Mysteriet*,
Verbum Forlag

Varvin, Sverre: *Flukt og eksil, Traume, identitet og mestring*,
Universitetsforlaget **2003**

Verdens Religioner, Luther Forlag 1984

Vogt, Kari: *Islam på norsk*, Cappelen Forlag **2000**

Øia, Tormod og Vestel, Viggo: *Møter i det flerkulturelle*.
- 224 s.: ill., tab.. (NOVA rapport, ISSN 0808-5013 ; 21/2007)
NOVA, Oslo 2008

Østby, Jon: *Nye nordmenn. Vår tids folkevandring utfordrer*,
Lunde Forlag **1999**

Aambø, R. and Auestad, R. A.: *Typisk norsk å være
uhøflig?: innvandrere har ordet*. Kulturbro forlag, Oslo 2005